

THANATOPRAXIE Arcenaar Rens de Peijper balsemt overledenen om nabestaanden rustig afscheid te laten nemen

‘Je moet de knop omzetten’

Thanatopraxie, het licht balsemen van een overledene, groeit aan populariteit in Nederland. Rens de Peijper uit Arcen heeft er zijn vak van gemaakt.

door Judith Katz

Toen zijn dochter op het gymnasium een presentatie gaf over het beroep van haar vader, kreeg ze een spervuur van vragen over zich heen. „Haar klasgenoten mochten eigenlijk vijf minuten vragen stellen, maar dat werden er dertig”, lacht de Peijper. Logisch ook, want thanatopraxie (zie kader) is nog vrij onbekend in Nederland. „Sommige mensen denken dat de organen verwijderd worden, of aan een soort mummificeren. Of dat je iets op het lichaam smeert”, somt De Peijper op. „Ook vind ik het ongemakkelijk als mensen zeggen dat het lijkt alsof de overledene slaapt. Dat is gewoonweg niet waar. Ik kan niet toveren, maar ik kan wel veel doen. Bijvoorbeeld een waardig afscheid mogelijk maken.”

Wie bij De Peijper op bezoek komt, ziet een man die constant bezig is met nieuwe kennis opdoen. En het delen van deze kennis. Op een deur in zijn woonkamer hangen plaknotities met vragen als ‘wat is thanatopraxie?’ en ‘wat gebeurt er met het lichaam?’ Op de eettafel staan dikke boeken, vakliteratuur.

„Je kunt afscheid nemen van iemand door het toepassen van thanatopraxie een stuk prettiger maken”, vertelt De Peijper. „Als iemand ziek geweest is, zie je dat vaak aan het gezicht. Door de behandeling verdwijnen vlekken, en ziet het gezicht er weer gezond uit.” Ook doet hij reconstructiewerk om overledenen weer toonbaar te maken. „Als iemand een ongeval gehad heeft, wordt te snel gezegd dat de kist gesloten moet worden. Ik wil dat burgers te weten komen dat er een andere manier is.”

Hij geeft het voorbeeld van een jonge man, nog geen dertig. Vanwege zijn ongeneselijke ziekte besloot hij te kiezen voor euthanasie. Zijn laatste wens: thuis opgebaard zijn, zo-

foto Stefan Koopmans

Wat is thanatopraxie?

Thanatopraxie, afgeleid van het Griekse woord thanatos (de god van de dood), is sinds 2010 legaal in Nederland. Een thanatopracteur zorgt er voor dat het lichaam van een overledene geconserveerd wordt, door conserveringsmiddelen in te spuiten via een slagader. Daardoor wordt het ontbindingsproces met maximaal tien dagen vertraagd. Hierdoor

kunnen nabestaanden een overledene langer bij zich houden. Mensen die omgekomen zijn door een ongeval kunnen door een thanatopracteur gereconstrueerd worden. Het lichaam neemt de temperatuur van de omgeving aan, waardoor een koelplaat overbodig wordt. Voorheen dachten men dat door thanatopraxie een lichaam niet snel genoeg

zou vergaan, maar dat bleek na onderzoek onjuist. In het buitenland is de behandeling populairder, in de VS en Engeland wordt deze bij 80 tot 90 procent van de overledenen toegepast. Een behandeling kost gemiddeld 450 euro. Sinds 2010 hebben zo'n drie- à vierduizend mensen de behandeling gehad. Dit aantal stijgt in 2013 vermoedelijk sterk.

dat zijn vrienden en familie in alle rust afscheid konden nemen, zolang ze wilden. Zonder de angst dat zijn lichaam tekenen van ontbinding zou gaan vertonen.

Al voor zijn carrière als thanatopracteur werkte De Peijper in de uitvaartbranche. Toen al in 2007 gesproken werd over het legaliseren van thanatopraxie, raakte hij geïnte-

resseerd in het vak. Vanuit zijn werk kreeg hij de kans om de opleiding te voltooien. In Nederland volgde hij vakken zoals anatomie, fysiologie en pathologie. Stage liep hij in Parijs. „Keihard werken”, blikt hij terug. „Ik deed wel zeven balsemingen op een dag, in een omtrek van duizend kilometer.” Sindsdien heeft hij zo'n vijfhonderd mensen behan-

deld. „Een lichaam lees ik als een boek. Je werkt in het lichaam, maar krijgt reacties van de buitenkant. Ik zeg altijd dat mijn neus en mijn ogen mijn instrumenten zijn.” Maar thanatopraxie is niet alleen een techniek, het is ook de kunst van een knop om te zetten. Terwijl nabestaanden verdriet hebben, moet een thanatopracteur technisch te

werk gaan. „Anders kun je dit werk niet uitoefenen”, zegt de Peijper. Eén keer kon hij het niet. In januari overleed zijn beste vriend, door een ongeluk. Zijn familie vroeg De Peijper om een balseming. Hij besloot het niet te doen. „Dat geeft aan dat ik ook maar een mens ben.”

Het allerbelangrijkste vindt hij dat mensen de keuze hebben. Ook om niet voor thanatopraxie te kiezen. „Het blijft een medische ingreep. Als iemand heel erg ziek geweest is, kun je denken: er is zoveel geknutseld, het is genoeg geweest.” Of als iemand van ouderdom overlijdt. „Stel, je moeder overlijdt, ze is 95 jaar, een paar familieleden willen een bezoekje brengen en na drie dagen wordt ze begraven”, zegt de Peijper. „Maar stel diezelfde moeder is overleden aan een acute hartstilstand en helemaal blauw geworden. Dan zeg ik: kom op, thanatopraxie.”